

L'Etiqueta Ecològica de la Unió Europea i el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental per productes i serveis al sector de la construcció

Mª José Sarrias
Cap de Servei de Qualificació Ambiental
Direcció General de Qualitat Ambiental

ECODISSENY: cap a un nou model productiu

- **Ecodisseny o disseny ecològic:** S'entén com la **integració dels aspectes ambientals en el disseny del producte o servei** amb la finalitat de millorar el seu comportament ambiental al llarg de tot el seu cicle de vida.
- **La fase de disseny és la fase que més pot influir i determinar** els aspectes ambientals, econòmics i socials dels productes i serveis, al llarg de tot el seu cicle de vida.

Canvi de model i de concepció:

Model lineal

Model cíclic

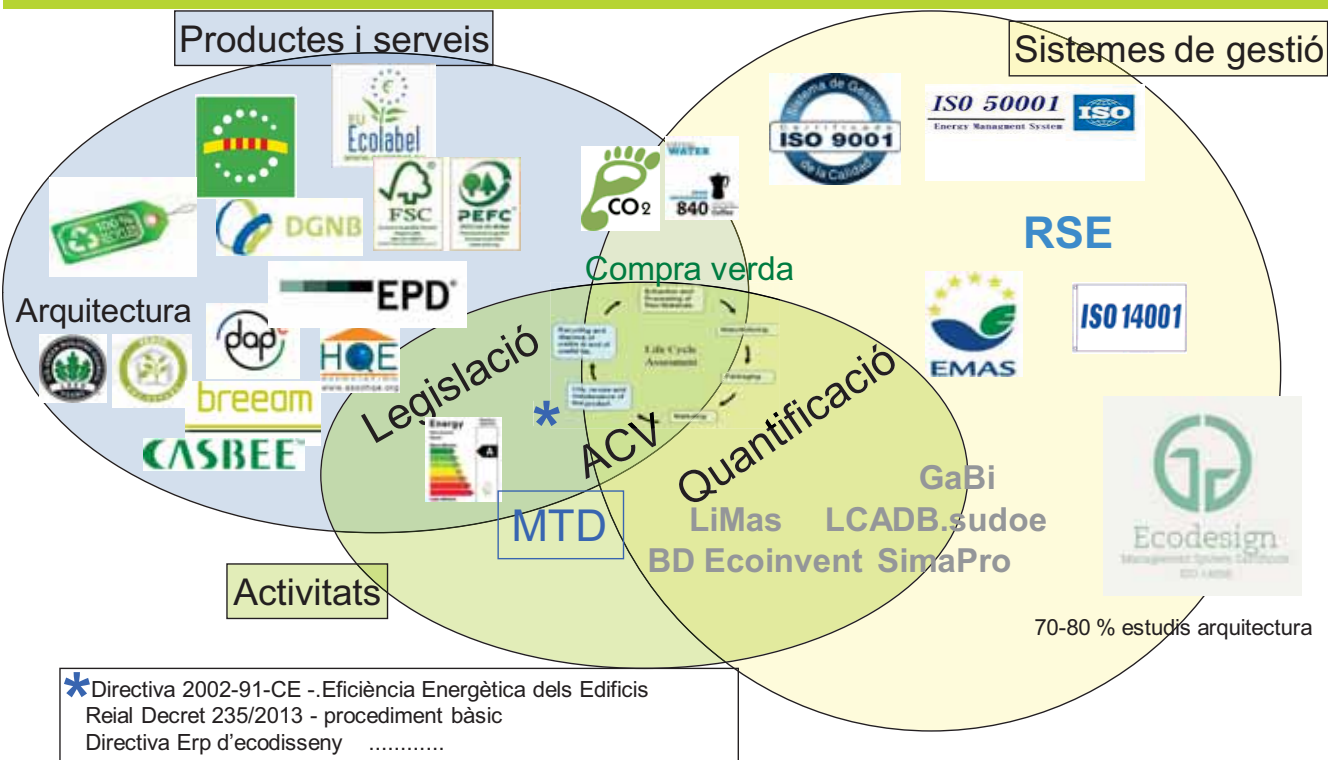

- Utilització d'eines i sistemes específics.

Estratègia Catalana d'Ecodisseny

www.gencat.cat/mediamb

Eines, sistemes i normativa

Críteris ambientals i d'eficiència a tenir en compte a l'arquitectura

- Entorn i situació:
  - Climatologia (requeriments energètics i hídrics, aprofitament de la llum)
  - Recursos de l'entorn
  - Autosuficiència
  - Model propi i adaptat a l'entorn
- Utilitat i finalitat:
  - Característiques del servei a proporcionar (benestar pels seus usuaris)
  - Flexibilitat i adaptabilitat a nous requeriments
  - Facilitar el gregarisme creatiu i del coneixement
- Metodologia:
  - Alternativa de materials (impacte, aprofitament, reciclabilitat..)
  - Alternativa de sistemes
  - Disseny intel·ligent (aplicar models naturals – arquitectura biomimètica)
  - Dissenyar per a la deconstrucció i/o transformació
  - Integrar també altres aspectes (culturals, tradicionals, manera de fer ...etc) per a desenvolupar un estil propi i característic

Què és una etiqueta ecològica?

És una indicació o distintiu que té la finalitat d'identificar aquells productes o serveis que compleixen uns criteris de "bondat ambiental" en el procés de fabricació, ús comercialització o finalització de la seva vida útil.

Objectiu i Tipus d'etiquetes ecològiques

Objectiu:

Promoure els productes i serveis que puguin reduir els efectes ambientals adversos, i contribuir així a un ús eficaç dels recursos i a un elevat grau de protecció del medi ambient. S'aconsegueix proporcionant als consumidors orientació i informació exacta, verificable i amb base científica sobre els productes i els serveis.

Tipus:

- TIPO I (norma ISO 14024) – Ecoetiquetes
- TIPO II (norma ISO 14021) – Autodeclaracions ambientals
- TIPO III (norma ISO 14025) – Declaracions ambientals

Ecoetiquetes Tipus I

Sistema **voluntari** de qualificació ambiental que identifica i certifica de forma **oficial** que certs productes o serveis tenen una **menor afectació sobre el medi ambient** tenint en compte tot el **cicle de vida**.

Requeriments específics: norma **ISO 14024**.

Identifiquen productes i serveis ambientalment correctes de forma més senzilla que amb la quantificació de dades ambientals.

Són atorgades per una **tercera part independent**, que exerceix com entitat certificadora. Els productes ecoetiquetats compleixen estrictes criteris ambientals.

Principis bàsics de les ecoetiquetes Tipus I

- Compliment dels requisits legals ambientals o d'altre tipus, nacionals o comunitaris, aplicables a les diferents fases del cicle de vida dels productes i, en el seu cas, dels serveis.
- La determinació dels efectes ambientals mitjançant l'examen durant el cicle de vida del producte o del servei, i de les interaccions amb el medi ambient, incloent-hi l'ús d'energia i de recursos naturals.
- La coordinació amb altres sistemes d'etiquetatge o de certificació de qualitat i en particular, amb el sistema d'etiquetatge energètic i el sistema d'agricultura ecològica. El sistema s'ajusta a les disposicions dels tractats, incloent-hi el principi de precaució, els actes adoptats en virtut d'aquests i la política comunitària en matèria de medi ambient especificada en el programa comunitari de política i actuació en matèria de medi ambient i desenvolupament sostenible.

Etiqueta ecològica de la Unió Europea

- Sistema d'identificació de productes i serveis més respectuosos amb el medi ambient.
- Vàlida per tots els estats membres de la Unió Europea.
- Sistema voluntari.

Reglament (CEE) núm. 880/92 del Consell, de 23 de març de 1992, relatiu a un sistema comunitari de concessió de l'etiqueta ecològica (DOCE L99, d'11.4.1992).

Reglament (CE) núm. 1980/2000 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de juliol de 2000, relatiu a un sistema comunitari revisat de concessió d'etiqueta ecològica (DOCE L 237, 21.9.2000), que deroga el Reglament 880/92.

Reglament (CE) núm. 66/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, relatiu a l'etiqueta ecològica de la UE (DOUE L 237, 21.9.2000), que deroga el Reglament 1980/2000.

Web ecoetiquetatge Comissió Europea:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Etiqueta ecològica de la Unió Europea Categories de productes i serveis

- Nombre total de categories: 31
- Nombre atorgaments a Catalunya: 77
- Nombre d'atorgaments a Espanya: 129
- Nombre d'atorgaments a la Unió Europea: 1363

1. Esmenes per al sòl	1
2. Substrats de cultiu	1
3. Paper tissú	5
4. Detergents per a la bugada	2
5. Pintures i vernissos d'interior	9
6. Bombetes elèctriques	0
7. Paper per a còpia i paper gràfic	1
8. Ordenadors personals	0
9. Matalassos	0
10. Detergents per a rentavaixel·la	2
11. Productes tèxtils	1
12. Calçat	0
13. Ordenadors portàtils	0
14. Detergents per a rentar la vaixel·la a mà	11
15. Productes de neteja d'ús general, cuines i banys	17
16. Rajoles rígides per al terra	1
17. Televisors	2
18. Càmpings	2
19. Lubricants	0
20. Allotjaments turístics	19
21. Sabons i xampús	2
22. Bombes de calor	0
23. Pintures i vernissos d' exterior	1

Etiqueta ecològica de la Unió Europea

Categories de productes i serveis

24. Revestiments tèxtils per a terres	0
25. Revestiments de fusta per a terres	0
26. Mobles de fusta	0
27. Paper imprès	0
28. Paper premsa	0
29. Detergents per rentavaixelles automàtics d'ús industrial e institucional	0
30. Detergents per a roba d'ús industrial e institucional	0
31. Aixeteria sanitària	0

Exemple: Criteris ambientals per a pintures i vernissos d'interior

Decisió de la Comissió, de 13 d'agost de 2008, per la que s'estableixen els criteris ecològics per la concessió de l'etiqueta ecològica de la UE a les **pintures i vernissos d'interior**.

CRITERIS ECOLÒGICS

1. Pigments blancs
2. Diòxid de titani
3. Compostos orgànics volàtils
4. Hidrocarburs aromàtics volàtils
5. Metalls pesants
6. Substàncies perilloses

APTITUD PER A L'ÚS

7. Aptitud per a l'ús

INFORMACIÓ AL CONSUMIDOR

8. Instruccions d'ús
9. Informació que figura a l'etiqueta ecològica

Distintiu de garantia de Qualitat Ambiental

- Sistema d'identificació de productes i serveis més respectuosos amb el medi ambient.
- És compatible amb altres sistemes oficials de garantia de qualitat ambiental.
- Sistema voluntari.

Decret 316/1994, de 4 de novembre, sobre atorgament del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 1985 de 14.12.1994).

Web Ecoproductes i ecoserveis Departament de Territori i Sostenibilitat:
www.gencat.cat/territori/distintiuambiental

Distintiu de garantia de qualitat ambiental Categories de productes i serveis

Total d'empreses: 181
Empreses de productes: 43
Empreses de serveis: 138
Nombre de productes: 829
Nombre d'establiments de serveis: 138

Categories	Nº
1. Primeres matèries i productes de plàstic reciclat	2
2. Productes paper	2
3. Productes afavoreixen l'estalvi d'aigua	15
4. Productes i transformats de suro	1
5. Productes cartró i cartronet reciclats	3
6. Olis base regenerats	1
7. Pantalles acústiques per al trànsit	2
8. Càmpings	11
9. Productes material compostable	6
10. Tallers de vehicles	19
11. Instal·lacions juvenils	33
12. Establiments hotelers	14
13. Establiments turisme rural	48
14. Productes fusta	1
15. Productes cautxú reciclat	2
16. Productes àrid reciclat	5

Distintiu de garantia de qualitat ambiental

Categories de productes i serveis

Categories	Nº
17. Primeres matèries i productes vidre reciclat	0
18. Xarxa oficines atenció al públic	1
19. Edificis ús oficines	3
20. Estacions de subministrament	0
21. Establiments acabat fotogràfic	1
22. Tintoreries	0
23. Productes prefabricats de formigó amb material reciclat	1
24. Productes aïllants acústics i tèrmics amb material reciclat	3
25. Parcs de vehicles	1
26. Pneumàtics recauixutats	1
27. Biblioteques museus	1
28. Centres esportius	1
29. Flotes vehicles	7

Exemple: Criteris ambientals per als establiments hotelers

Resolució TES/3100/2011, de 22 de desembre, per la qual s'estableixen els criteris ambientals per a l'atorgament del distintiu de garantia de qualitat ambiental als **establiments hotelers**.

Criteris generals:

El centre ha de complir amb la legislació ambiental que li apliqui.

Criteris particulars:

Obligatori i opcionals (sistema de punts amb un valor mínim):

Recollida selectiva dels residus d'acord amb la gestió municipal. Punts per selecció d'altres fraccions.

Sistemes d'estalvi d'aigua en equipaments de bany, sistemes de reg i piscines.

Utilització de manera eficient l'energia mitjançant l'ús de bombetes d'alta eficiència, sistemes d'aigua calenta sanitària d'alt rendiment o utilització d'energies renovables.

Els nivells de soroll no poden sobrepassar els màxims fixats a la normativa municipal.

Les construccions, tancament perimetrals i vegetació utilitzada ha de guardar una integració amb el paisatge.

Criteris ambientals en la compra de productes (ecoetiquetes, productes locals, menys embalatge).

Informació al client de la gestió ambiental a l'establiment, transports públics, valors patrimonials de la zona, etc.

Altres sistemes nacionals d'etiquetatge ecològic

**ÀNGEL BLAU
(BLAUER ENGEL)**

Etiqueta ecològica d'Alemanya

**CIGNE BLANC
(NORDIC SWAN)**

Etiqueta ecològica dels Països Escandinaus
(Islàndia, Finlàndia, Noruega, Suècia i Dinamarca)

**UMWELTZEICHEN
BAUME**

Etiqueta ecològica d'Àustria

**STICHTING
MILIEUKEUR**

Etiqueta ecològica d'Holanda

**NF-
ENVIRONNEMENT**

Etiqueta ecològica de França

Altres certificacions de caràcter ambiental

Certificacions gestió forestal sostenible:

Pan European Forest Certification Council

<http://www.pefc.org>

Forest Stewardship Council

<http://www.fsc.spain.org>

Organitzacions internacionals que agrupen productors forestals, certificadors, grups socials i ambientals, etc. Es troba en fusta i productes de fusta (cadena de custòdia).

Reglament europeu per el qual es permet que les empreses s'adhereixin amb caràcter voluntari a un sistema de gestió i auditoria ambiental (2009)

Categories relacionades amb la construcció

- Productes i sistemes que afavoreixen l'estalvi d'aigua
- Edificis d'us d'oficines
- Xarxes d'oficines amb atenció al públic
- Xarxes d'establiments del comerç alimentari
- Càmpings
- Primeres matèries i productes d'àrid reciclat
- Primeres matèries i productes de vidre reciclat
- Productes aïllants acústics i tèrmics amb material reciclat
- Centres esportius
- Establiments hotelers
- Establiments de turisme rural
- Equipaments culturals: Biblioteques i museus
- Instal·lacions juvenils
- Productes de fusta
- Primeres matèries i productes de plàstic reciclat
- Primeres matèries i productes de cautxú reciclat

Categories relacionades amb la construcció

- Bombes de calor (elèctriques/gas)
- Rajoles rígides
- Càmpings
- Allotjament turístic
- Mobles de fusta
- Pintures i vernissos d'interior
- Pintures i vernissos d'exterior
- Fonts d'il·luminació
- Aixeteria sanitària
- Inodors i urinaris de descàrrega
- Revestiments de fusta per a terres
- Revestiments tèxtils per a terres

EN ESTUDI:

- Sistemes de calefacció
- Edificis

Exemples de productes certificats amb l'Etiqueta ecològica de la Unió Europea

- Pintures

- Rajoles

Exemples de productes certificats amb el Distintiu de garantia de qualitat ambiental

- Sistemes d'estalvi d'aigua

- Primeres matèries i productes d'àrid reciclat

- Aïllants acústics i tèrmics

Exemple d'ecodisseny aplicat a l'edificació

Ecoedifici La Vola

Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental

Exemple d'ecodisseny aplicat a l'edificació

Jardí d'infància a Sant Pere Pescador

CARACTERÍSTIQUES GENERALS:

- Simplicitat, modular i flexible
- Dissenyat atenent la funció i els usuaris
- Dissenyat atenent tot el cicle de vida de l'edifici

ECODISENY / ESTRATÈGIES PASSIVES

- Sistemes aïllants
- Façana solar de vidre climàtic
- Tendal solar dinàmic
- Coberta verda
- Estudi de consum de recursos
- Materials de proximitat, reciclats, i/o certificats

ECODISENY / ESTRATÈGIES ACTIVES:

- Geotèrmia i sol radiant
- Sistemes eficients de llum i aigua

Qualificació energètica A

Ander Aginako + Ovidi Alum + Amaia Celaya / **Abar arquitectos**

Exemple d'ecodisseny aplicat a l'edificació

Edifici de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA/UAB)

Institut Català de Paleontologia (ICP) (en construcció)

Característiques

- ACV
- Volum compacte semitransparent (tecnologia d'hivernacle)
- Reversible, desmuntable i molt flexible
- Zona d'experimentació agrícola
- Zones modulars i climatitzables + Pèrgoles
- Materials de baix impacte (kWh, emissions..)
- Integració amb l'entorn
- Baix manteniment
- Eficiència energètica, energies renovables, aigües pluvials i grises
- Benestar per a les persones

Exemple d'ecodisseny aplicat a l'edificació

KNAUF

Certificado del Sistema de Gestión de Ecodiseño

ED-0005/2012

AENOR, Asociación Española de Normalización y Certificación, certifica que la organización

KNAUF GMBH ESPAÑA

dispone de un sistema de gestión de Ecodiseño conforme con la Norma UNE-EN ISO 14001

para las actividades: Diseño y producción de placas de yeso laminado.

que se realizan en: CE BUNGA RM 24.5 (2024) - GIRONA (GIRONA) CE DE KNAUF RM 2.0 (2024) - FUENFRA (BARCELONA)

Fecha de emisión: 2022-04-20
Fecha de expiración: 2025-04-20

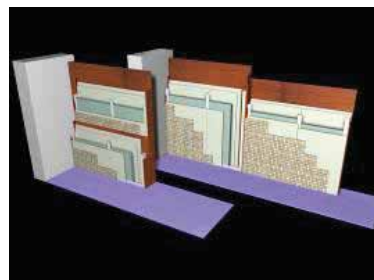
[Signature]
AENOR
Asociación Española de Normalización y Certificación
Calle de la Industria 11
28014 Madrid, España
Tel: 902 00 00 00 - www.aenor.es

AENOR Asociación Española de Normalización y Certificación

AENOR es miembro de la ISO (Organización Internacional de Normalización)

KNAUF

Moltes gràcies per la vostra atenció!!!

mjsarrias@gencat.cat

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**